

науки України ; ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». Київ, 2018. С. 77–79. ULR: <https://ir.kneu.edu.ua:443/handle/2010/24445>

2. Кравченко В. П. Сучасна практика застосування штучного інтелекту у банківській сфері. *Modern engineering and innovative technologies*. 2023. Вип. 4(25-04). С. 62–67. DOI: <https://doi.org/10.30890/2567-5273.2023-25-04-066>

Овчаренко Т. С. Тенденції розвитку та використання штучного інтелекту у банківській сфері. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 67/2024. ULR: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4711/4652>

Мельник О. І., канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Саганович С. Л., здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ У СИСТЕМІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

Фінансова звітність фермерських господарств є ключовим елементом інформаційного забезпечення, необхідного для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Порядок її формування є складним і багатограним процесом, який вимагає врахування безлічі факторів та особливостей галузі (сезонність, залежність від природно-кліматичних умов, облік біологічних активів, багатофункціональність тощо).

Форми фінансової звітності використовують для інформаційного забезпечення прийняття рішень внутрішніх і зовнішніх користувачів. Так, керівники фермерських господарств використовують її дані для прийняття своєчасних управлінських рішень. Банківські установи оцінюють фінансову спроможність господарств для надання кредитів. Інвестори аналізують прибутковість та відповідні ризики. Державні органи здійснюють контроль за цільовим використанням коштів, узагальнюють статистичні дані щодо результатів діяльності суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки.

У процесі прийняття рішень роль фінансової звітності насамперед полягає у наступному:

1. Оцінка фінансового стану:
 - надання інформації про активи, зобов'язання та власний капітал фермерських господарств;
 - визначення рівня їх фінансової стійкості та ліквідності.
2. Планування і прогнозування:
 - використання даних про доходи та витрати для складання бізнес-планів;
 - аналіз фінансових показників для прогнозування доходів і витрат.
3. Контроль і аналіз діяльності:

- оцінка ефективності використання ресурсів;
- виявлення відхилень від планованих показників та їх причин.

4. Прийняття інвестиційних рішень:

- визначення економічної доцільності інвестицій у нові проекти;
- оцінка можливостей залучення зовнішнього фінансування.

На основі даних фінансової звітності, можна оцінити:

- ліквідність, тобто наскільки господарство здатне розрахуватися за борговими зобов'язаннями. Для цього аналізують коефіцієнти поточної, швидкої та абсолютної ліквідності.

- платоспроможність – допомагає оцінити фінансову стійкість і приймати обґрунтовані управлінські рішення, в т.ч. щодо попередження ймовірності банкрутства. При цьому розраховують та аналізують коефіцієнти автономії, фінансової залежності та стійкості.

- рентабельність – дозволяє оцінити ефективність ведення бізнесу. Для цього визначають рентабельність продажів, активів і власного капіталу.

- ділову активність – насамперед для оцінки інтенсивності використання ресурсів. При цьому розраховують оборотність обігових коштів, запасів, дебіторської та кредиторської заборгованості тощо. Для фермерських господарств особливо важливим є аналіз оборотності запасів, адже це дає змогу оцінити ефективність логістичних процесів.

Для оцінки фінансового стану здійснюють горизонтальний і вертикальний аналіз звітності, відстежують динаміку показників [3, 2]. Для поглибленого вивчення застосовують також факторний аналіз, порівняльний аналіз, SWOT-аналіз та ін. Відтак, дані з фінансової звітності надають змогу приймати раціональні управлінські рішення: Так, у разі виявлення проблем із ліквідністю або рентабельністю можуть бути вжиті заходи щодо оптимізації витрат, коригування структури капіталу тощо [1]. Проведений аналіз допоможе обґрунтовано вибрати напрями для інвестицій, джерела кредитування, інструменти управління заборгованістю.

На сьогодні фахівцями й практиками у сфері бухгалтерського обліку обґрунтовано необхідність впровадження ряду заходів щодо вдосконалення фінансової звітності в аграрному секторі економіки. Зокрема: удосконалення законодавчо-нормативних актів з урахуванням специфіки сільського господарства (актуалізація чинних методичних рекомендацій з обліку та калькулювання продукції); впровадження спеціальних стандартів фінансової звітності для малих форм господарювання з урахуванням спеціальних пільгових режимів для фермерів; розвиток системи підготовки та підвищення кваліфікації бухгалтерів для аграрної сфери (організація короткострокових курсів підвищення кваліфікації при закладах вищої освіти); державна підтримка процесів інформатизації та цифровізації бухгалтерського обліку в сільському господарстві (субсидування відповідних витрат, проведення безоплатних семінарів та вебінарів з метою актуалізації важливості якісного обліку для цілей управління [1].

Отже, ефективне використання фінансової звітності можливе за умови забезпечення її достовірності, своєчасності та відповідності вимогам чинного законодавства. Інтеграція сучасних інформаційних технологій (зокрема, системи автоматизації обліку) сприятиме підвищенню якості даних й удосконаленню процесу прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Список використаних джерел:

1. Вплив фінансової звітності на прийняття рішень агропідприємствами. *Uteka*. 2023. <https://uteka.ua/ua/publication/agro-4-shkola-bughaltera-selkokhozyastvenoy-otrasli-69-vliyanie-finansovoj-otchetnosti-na-prinyatie-reshenij-agropredpriyatiyami>.
2. Назаренко О. В. Інформаційне забезпечення та формування фінансової звітності фермерськими господарствами в контексті міжнародних стандартів. *Агросвіт*. 2022. № 11-12. С. 12-20.
3. Павленко О. П., Кожушко Д. В. Теоретичні аспекти оцінки фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств. *Економічний простір : зб. наук. праць ПДАБА*. 2021. № 173. С. 76-80.